

Forskning i BHT

Av Morten Skandfer PHD

Bedriftslege, Hemis Bedriftshelsetjeneste

Førsteamanuensis II, Arbeidshelse i nord, Institutt for samfunnsmedisin, UiT Norges Arktiske Universitet

morten.skandfer@hemis.no

Arbeidsmedisinsk forskning må være relevant og svare på aktuelle utfordringer i samfunnet. Slik kommer faget fremover. Gjennom forankring i praksis kan nye problemstillinger fanges opp, hypoteser genereres og bedre løsninger skapes. Det inngår i et større bilde der økt samhandling mellom academia og praksis etterspørres av myndighetene og aktørene selv. Det gjelder forøvrig også mange andre fagområder. Dette kan også være uttrykk for et ønske om en mer kunnskapsbasert praksis, som kan bidra til økt faglighet og aktualitet.

I arbeidsmedisin er det bedrifthelsetjenesten (BHT) som i hverdagen står nærmest virksomhetene, arbeidsplassene og de ansatte. Der utøves arbeidsmedisin og der møtes nye utfordringer. BHT står i skjæringspunktet mellom lovverk, fagkunnskap og økonomi; dette er rammene som preger hverdagen til ansatte i BHT. Innenfor disse rammene er det arbeidsmedisinsk forskning må finne en plass. Det kan være krevende i en hektisk hverdag med krav om inntjening og effektivitet i tidsbruk og tjenester. Men nettopp hverdagen i BHT er av potensielt stor verdi for forskning. Arbeidsmedisinske problemstillinger fra praksis i BHT kan og bør skape nye prosjektideer og pilotprosjekter. Småskala prosjekter kan bygge verdifulle samarbeidsrelasjoner mellom forskningsmiljøer, BHT og virksomhetene; samarbeid som skaper grunnlag for større prosjektplaner og felles prosjektsøknader. Ikke minst er det en styrke å kunne argumentere for forskningsprosjekter ut fra arbeidsmedisinske behov i samfunnet.

BHT kan, med bred kontaktflate mot virksomhetene og ansatte, være en partner som gir academia en tilgang til systematisk datainnsamling fra arbeidsmedisinsk praksis. Dette kan for eksempel skje gjennom yrkeshygieniske målinger eller målrettet helsekontroll, forutsatt informert samtykke.

Bedriften må da også godta at det brukes ressurser og tid på forskning utover selve helsekontrollen eller arbeidsmiljøvurderingen.

En bedrift kan tenkes å ha grunner til å ønske å begrense opplysninger om interne forhold av hensyn til patenter, metoder og prosesser. Hensyn til konkurranseforhold kan stå i kontrast til ønske om åpenhet om forskning. Da kan bidrag fra bedriften til forskning være mye å be om for en BHT i et akademisk prosjektsamarbeid. Dette kan for eksempel være utfordrende der BHT og bedrifter har kontrakter som skal fornyes eller er svært konkurranseutsatt. Da er det viktig at BHT og bedriftene eller virksomhetene har godt etablerte tillitsforhold og gode samarbeidsrutiner. Det kan gjøre veien til enighet og bidrag til forskningsprosjekter enklere. Mange bedrifter vil også være, eller fremstå, som moderne og kunnskapsbaserte og ønske invitasjoner om deltakelse i forskning velkommen. Det kan altså være flere hensyn som spiller inn og påvirker utformingen av et forskningsprosjekt i BHT, ikke bare de faglige. Da er det viktig at forskningsspørsmålene og metodene er godt begrunnet og formulert av den akademiske partneren. Interesser, sponsorer og bindinger må redegjøres for. Dette er forhold som bør gjøres klart for samarbeidspartnere (kunder av BHT) tidlig i prosessen, for å avklare premissene og ha en felles forståelse for vegen videre. Samtidig må det også gjøres klart at forskningsresultatene skal tilbakeføres til dem det gjelder: BHT, virksomhetene og de ansatte, med anbefalinger om tiltak som kan bedre forebygging og arbeidsmiljø. For mange bedrifter og BHTer er deltakelse i forskning ikke hverdagskost og en kilde til læring om formalia, metoder og selve de faglige problemstillingene. Over tid kan det bygge sterkere fagmiljøer og nye prosjekter og målet må være løsninger som fremmer bedre arbeidsmiljø og helse. For bedriftene vil det være viktig om det også styrker økonomien.

For at en BHT skal bruke ressurser på forskning

trengs et tilstrekkelig stort rom i hverdagen til faglig utvikling slik at prosjekter kan planlegges, gjennomføres og følges opp med virksomhetene og partnere i akademia. Det kan være krevende å finne tid til i en travel hverdag med kontrakts- og lovpålagte oppgaver. Men faglighet ligger i bunnen av BHTs virksomhet. Arbeidet for styrket kunnskapsgrunnlag bør være integrert i hverdagen for alle BHTer.

Det er altså mange utfordringer knyttet til forsknings-samarbeid med BHT og ulike virksomheter, men gevinstene kan være store på mange områder. Ikke minst bringer det faget fremover og styrker det faglige grunnlaget som BHT er basert på og avhengig av. Erfaringer fra hverdagen i BHT kan skape nye prosjektideer og pilotprosjekter og underbygge argumentasjonen for arbeidsmedisinsk forskning. Derfor må BHT og akademia oppfordres til flere samarbeidsprosjekter.

Ønsker du å annonsere i Ramazzini?

Kontakt Ragnar på epost eller telefon:
ragnar.madsen@apriil.no
+47 928 48 492